

हिष्ठा मयोभुवः' इत्येताभिश्चतसृभिरपोभ्यवहृत्यान्यन्तद्रूपवर्ण-
वयसं तद्देवतमुपाकृत्य यजेति । तत्र मन्त्रत्रयस्य प्रतीकानि
दर्शयति । “न वा उ वेतन्म्रियसे । आशानां त्वा विश्वा आशाः”
इति । ‘न वा’ इति मन्त्रः पूर्वाऽनुवाके व्याख्यातः । ‘आशानां त्वा-
शापालेभ्यः’ इति मन्त्रो देवा देवेष्वित्यनुवाके व्याख्यातः । ‘विश्वा
आशामधुना’ इति मन्त्रः पुनर्न इन्द्र इत्यनुवाके व्याख्यातः ॥

(८) अथ ग्रहचमसयोर्जते शेषो यः सोमः योष्यजतः, तयोः
संसर्गे होममन्त्रमाह । “यज्ञस्य हि स्य ऋत्विजौ । इन्द्राग्नौ
चेतनस्य च । ऊताऊतस्य तृष्यतम् । अऊतस्य ऊतस्य च । ऊ-
तस्य चाऊतस्य च । अऊतस्य ऊतस्य च । इन्द्राग्नौ अस्य
सोमस्य । वीतं पिबतं जुषेथाम्” इति । हे ‘इन्द्राग्नौ’, युवां
‘हि’ यस्मात् कारणात्, ‘यज्ञस्य,’ ‘ऋत्विजौ स्यः’ ऋत्विक्सदृशौ
निर्व्वाहकौ भवथः, ‘चेतनस्य’ यजमानस्य च, स्वामिनौ भवथ
इति शेषः । तादृशौ युवां ‘ऊताऊतस्य’, उभयविधस्य ‘सोमस्य’,
सारेण ‘तृष्यतं’ । ऊतस्येत्यादिस्त्विरभ्यासोऽत्यन्तादरार्थः । ता-
दृशस्य ‘सोमस्य’, सारं हे ‘इन्द्राग्नौ’, ‘वीतं’ युवां प्राप्नुतां, प्राप्य
च ‘पिबतं’, पीत्वा च ‘जुषेथां’ प्रीतियुक्तौ भवतं ॥

(९) अथ सोमभक्षणे मन्त्रमाह । “मा यजमानं तमो
विदत् । मर्त्विजो मा इमाः प्रजाः । मा यः सोममिमं पि-
बात् । सः सृष्टुमुभयं कृतम्” इति । यदज्ञानरूपं ‘तमः’, अस्ति
तत् ‘यजमानं’, ‘माविदत्’ मालभतां, तस्मिन् मा प्रविशत्विति-
त्यर्थः । ‘ऋत्विजः’, अपि ‘माविदत्’, ‘इमाः प्रजाः’, अपि ‘मा’